

Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Аналіз проблем і прийняття рішень	Запобігання конфліктам та їх розв'язання	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство

Тренінг 2. Дружна родина

Мета

Ознайомити учнів із поняттям «склад родини», обговорити обов'язки членів родини, запобігати виникненню дискримінації за статтю, мотивувати дітей допомагати батькам та іншим дорослим у родині.

Результати навчання

Наприкінці заняття учні:

- називають склад своєї родини;
- розповідають, як члени сім'ї дбають одне про одного;
- пояснюють, чому хлопчики і дівчатка можуть мати однакові хатні обов'язки;
- називають свої обов'язки в родині;
- демонструють уміння робити приємне членам своєї родини.

Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (бажано).

Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати роздавальні матеріали для учнів.
- Учням принести з дому світлини своєї родини.
- Перевірити презентацію до теми «Дружна родина».

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	6 хв
Вправа «Склад родини»	4 хв
Вправа «Піклування і взаємодопомога у родині»	10 хв
Руханка «Помогатор»	2 хв
Вправа «Обов'язки хлопчиків і дівчаток»	5 хв
Інсценування «Маленькі добрі справи»	9 хв
Підсумкові завдання	4 хв
Усього тривалість	40 хв

Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)

1. Зворотний зв'язок із минулим заняттям: «Про що ми говорили на минулому уроці?» Вислухайте відповіді дітей, підсумуйте сказане.
2. Оголосіть тему уроку: «Сьогодні ми поговоримо про ваші родини та ваші обов'язки».

Слово вчителя: «У кожного з вас є сім'я. І дуже важливо, щоб вона була щасливою. Це багато в чому залежить і від вас. Сім'ї (родини) бувають різними: великими і маленькими. Вони не завжди складаються з обох батьків та дітей. В одній сім'ї можуть жити декілька поколінь: діти з батьками, бабусі з дідусями і навіть прабабусі та прадідусі».

3. Вправа на знайомство. Заздалегідь попросіть учнів принести на урок світлин своєї родини. Нехай діти по черзі представляться, покажуть фото всьому класові і розкажуть, хто зображений на ньому.

Якщо у класі надто багато учнів або у вас не вистачає часу, виконайте цю вправу в парах.

Вправа «Склад родини» (сформувані уявлення, що родини бувають різні)

1. *Слово вчителя:* «Зазвичай сім'ї живуть разом. Проте трапляється, що члени однієї родини живуть окремо. Тоді діти можуть жити з одним із батьків або тимчасово проживати з родичами. Діти, які втратили рідних батьків, жи-

вуть у прийомній родині або в інтернаті».

2. Запропонуйте учням виконати Завдання 1 із Роздавальних матеріалів для учнів.

Примітка: Якщо дітям складно писати на колінах, тоді нехай усно назвуть склад родин за малюнком усно.

Завдання 1

Запиши під малюнками склад родин.

✓ На якому з малюнків зображено найбільшу родину?
✓ На якому найменшу?
✓ Що є спільним у всіх родин?

84

Запитання для обговорення:

- На якому з малюнків зображено найбільшу родину?
- На якому зображено найменшу?
- Чи можна сказати, що кожна родина щаслива? За якими ознаками можна це зробити?

Підсумуйте: «Є різні за складом родини. Можна бути щасливим у будь-якій родині, якщо тебе люблять».

Вправа «Піклування і взаємодопомога у родині» (з'ясувати, чому важливо допомагати і піклуватися одне про одного)

1. Запропонуйте дітям прочитати вголос вірш із Завдання 2 Роздавальних матеріалів для учнів.

Завдання 2

Члени родини піклуються одне про одного, але роблять це по-різному.

 Прочитай вірш і дай відповіді на запитання внизу сторінки.

Доброго ранку!

Наша бабуся така неслухняна – завжди вона прокидається рано! І починає гриміть коло печі, сні не дає додивитись малечі. Поки вмиваємо сонні личка, – вже на столі – золота паляничка. Ставить бабуся до неї сметанку і усміхається: – Доброго ранку!

Володимир Верховень

 ✓ Чи справді бабуся неслухняна?
✓ Як її можна назвати?
✓ Чому вона прокидається рано?
✓ За що потрібно бути їй вдячним?
✓ Як ще дорослі дбають про дітей?
✓ Як піклуються про дітей у вашій родині?

85

2. Слово вчителя: «А зараз ми переглянемо мультфільм і подивимося, як хлопчик дбає про свою бабуся».

3. Перегляд мультфільму «Домашній цирк» (6:55 хв)

Запитання для обговорення:

- Чи справді бабуся неслухняна?
- Як можна її назвати?
- Чому вона прокидається рано?
- За що їй потрібно дякувати?
- Як ще дорослі можуть дбати про дітей?
- Як піклуються про вас у родині?
- Чи тільки батьки повинні дбати про дітей?
- Як діти можуть піклуватися про дорослих?

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Domashniy-tsirk/>

Примітка. Відео починається з 44-ї секунди. Покажіть дітям першу частину мультфільму до 4:10 хв і натисніть на паузу.

Запитання для обговорення:

- Що сказав хлопчик, коли бабуся попросила його допомоги?
- Чим справді хлопчик був дуже зайнятий?
- Чому тваринки перестали його слухатися?

Продовжте перегляд мультфільму.

Запитання для обговорення:

- Що сказала бабуся хлопчикові, коли він поскаржився на тваринок?
- Як це вплинуло на хлопчика?
- Що зробили тваринки?
- Як ви, дітки, можете піклуватися про ваших рідних?

Підсумуйте: «Усі члени родини мають піклуватися і допомагати одне одному. Тоді у сім'ї пануватимуть злагода і взаємодітримка».

Руханка «Помогатор»

Виконайте руханку під пісню з мультфільму «Фіксики». Рухи можна переглянути за поданим нижче посиланням.

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Fiksiki---Fiksipelki---Pomogator/>

Вправа «Обов'язки хлопчиків і дівчаток» (сприяти формуванню гендерної рівності, запобігати виникненню гендерних стереотипів)

1. Прочитайте вірш у Завданні 3 із Роздавальних матеріалів для учнів.

Завдання 3

 Якби дівчинкою був я

Якби дівчинкою був я,
замість бігати й стрибати,
допоміг би я у домі
все на місце покладати.
Я підмів би у кімнаті,
навіть виправ сорочки,

 зміг би іграшки прибрати,
перемити всі чашки.
Я начистив би картоплі,
вигтер пил де тільки зміг.
– Молодець! – сказала б мама.
– Ти, синочку, допоміг.

Едуард Успенський
Переклала з російської Леся Вознюк

 Обговоріть:

- ✓ Що робив хлопчик замість того, щоб допомагати мамі?
- ✓ Що на думку хлопчика може вдома робити дівчинка?
- ✓ Чи можуть хлопчики робити те саме, що й дівчатка? Поясніть свою думку.

86

Запитання для обговорення:

- Що робив хлопчик, замість того щоб допомагати мамі?
- Як, на думку хлопчика, дівчинка має допомагати мамі?
- Чи може хлопчик робити те саме, що і дівчинка?

Підсумуйте: «Хлопчики й дівчатка можуть мати спільні хатні обов'язки».

Інсценування «Маленькі добрі справи»
(вчити робити приємне батькам та іншим членам родини)

- Запропонуйте дітям розглянути малюнки у Завданні 4 із Роздавальних матеріалів та «оживити» ці малюнки, записавши слова, які можуть сказати діти й дорослі, зображені на них.

Завдання 4

Розгляньте малюнки та спробуйте їх «оживити» – записати слова, які можуть сказати діти і дорослі. Зіграйте сценки у парі з однокласником.

87

- Запропонуйте дітям зіграти ці сценки.

Підсумуйте: «Ви дбаєте про своїх рідних, коли допомагаєте їм, говорите приємні слова, старанно навчаєтеся».

Підсумкові завдання (закріпити отримані знання)

- Зачитайте висновки:
 - Усі члени родини піклуються одне про одного.
 - Діти дбають про своїх рідних, коли старанно вчаться і допомагають їм у хатніх справах.
 - Намагайся щодня робити щось приємне для своїх близьких.
- Домашнє завдання (*виконується за бажанням*). Запропонуйте учням ви-

конати Завдання 5 і 6 із Роздавальних матеріалів для учнів.

Завдання 5

Поміркуй, що ти можеш зробити для своїх рідних, щоб подарувати їм радість. Запиши те, що ти плануєш зробити, виконай це і постав відмітку про виконання.

Що я планую (хочу) зробити для рідних	Відмітка про виконання

Примітка: Запропонуйте батькам підтримати дітей у їхньому бажанні виконувати домашні обов'язки.

- Підсумкова вправа. Попросіть учнів стати в коло і взятися за руки. Після цього тричі повторіть фразу «Ми дружний клас, ми дружна родина».

Завдання 6

Встав пропущені букви і прочитай правила дружної родини. Розкажи, як ти їх розумієш. Розфарбуй вітрила кораблика і придумай для нього назву.

89

Закінчіть заняття оплесками.